



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nicolai Mazzotta theologia moralis

omnem rem moralem absolutissime complectens

Mazzotta, Nicolò

Augustae Vindelicorum & Cracoviae, 1756

Cap. III. De Ministro Baptismi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41004

Hinc invalidus est, & semper fuit baptismus collatus in nomine Christi; quare, dum in *Act. Apost.* dicuntur Apostoli baptizasse in nomine JESU Christi, id non intelligendum est, quatenus omiserint Patrem, & Spiritum Sanctum, sed quatenus baptizaverint *In nomine Patris, & Filii Jesu Christi, & Spiritus Sancti*: aliter, cum Paul. I. *ad Corinth.* II. dixerit, omnes baptizatos esse in uno Spiritu, colligi hinc recte posset, quod baptismus ministratus fuerit, uno invocato Spiritu S. absque invocatione Patris, & Filii, quod est fallum: Pal. p. 5. n. II Invalidus pariter est Baptismus collatus *In nomine Dei, in nomine S. Crucis, in nomine trium Personarum, in nomine primæ, secundæ, & tertiæ Personæ*, cum non explicentur tres Personæ secundum proprietates relativas. Baptismus collatus *In nomine Genitoris, Geniti, & Spirati*, est dubius; nam plures cum D. Th. contra Cajet. apud Trull. docent, esse invalidum; alii vero putant, valere, quia habetur mutatio solum in verba synonyma, quæ ex dictis disp. I. q. I. c. 3. non est substantialis: validus est ex Trull. si dicatur, *In nomine Patris, Verbi, & Spiritus S.* Porro invalidus est baptismus collatus *In nomine Patris, & Filii, & Spiritus S.* vel si dicatur *Baptizo te cum Patre, Filio, & Spiritu S.* quia sub his formis non exprimitur Unitas Divinæ Essentiæ. Quod si dicatur *Baptizo te in nomine Patris, in nomine Filii, in nomine Spiritus S.* vel *in Deo Patre, Filio, & Spiritu S.* dubius est valor Baptismi. At si quis baptizaret *In nomine Patris, & Filii, & Spiritus S. & Beatæ Virginis*, intendens invocare B. Virginem eodem modo, ac invocantur tres Personæ Divinæ, hoc est effective, seu ad efficiendum Sacramentum, invalide baptizaret, quia mutaretur sensus formæ institutæ à Christo; secus vero, si ob devotionem invocaret deprecatorie, intendens scilicet auxilium B. Virginis baptizato implorare.

CAPUT III.

De Ministro Baptismi.

MINISTER valide baptizans, & in casu necessitatis etiam licite, est quivis homo ratione utens, etiam si sit femina, vel excommunicatus, vel non baptizatus, dummodo saltem confuse intendat facere, quod facit Ecclesia. Ratio à priori est institutio Christi Domini

ni usu, & consuetudine Ecclesiæ declarata: congruentia talis institutionis est summa necessitas talis Sacramenti, ob quam, sicuti congruum fuit illud institui sub materia omnibus obvia, & sub forma facile ab omnibus perceptibili; ita congruum pariter fuit, ut cuilibet ratione utenti daretur potestas illud administrandi. Debet tamen necessario esse persona distincta à baptizato, ut colligitur ex verbis Christi, *Baptizantes eos, &c.* unde nemo potest se ipsum baptizare.

Minister vero ordinarius, qui non solum valide, sed etiam licite extra casum necessitatis baptizat, est Sacerdos, ut constat ex *Flor. in Decr. Eugen. cap. Firmiter.* & usu Ecclesiæ; & rationem affert D. Th. quia, sicuti vi suæ consecrationis Sacerdos accipit potestatem conficiendi in Eucharistia Corpus Christi verum, & reale, ita & efficiendi Corpus Christi mysticum, quod fit per collationem baptismi. Ut autem Sacerdos licite conferat baptismum solemniter, indiget facultate Episcopi, aut Parochi personæ baptizandæ, ad quos, utpote, Pastores animarum, proprie spectat aggregare homines Ecclesiæ Christi: & sicuti Sacerdos quilibet, quamvis in sua ordinatione recipiat potestatem absolvendi, ut tamen valide absolvat, indiget jurisdictione Ecclesiæ; ita etiam, ut licite baptismum solemniter conferat, indiget facultate Ecclesiæ, hoc est Episcopi, vel Parochi personæ baptizandæ. Hinc mortaliter peccat Episcopus vel Parochus, qui non subditum residentem in aliena Ecclesia sine licentia Episcopi, vel Parochi illius baptizat, quia aggregat Ecclesiæ hominem, cujus nullum regimen habet: Pal. p. 9. n. 2. & Con. Laym. Bonac. Sa. Aliis Clericis Sacerdote inferioribus non competit ex officio Baptismum ministrare. Solum Diaconis concedi potest facultas baptizandi solemniter in defectu Sacerdotum: ad quam tamen facultatem concedendam non requiritur extrema necessitas, sed sufficit rationabilis causa, qualis esset e. g. si ob infirmitatem, vel excommunicationem, aut baptizandorum multitudinem non posset Sacerdos baptismum conferre: quia id videtur exoptulare officium Diaconi, quod est Sacerdoti inservire: Vasq. Layman. Suarez, Pal. n. 5. Parochus vero Diaconus, & nondum Sacerdos potest jure ordinario etiam solemniter baptizare: Gob. t. 2. n. 139.

Quæres primo, An vi Bullæ Pauli III. concessæ Societati Jesu ann. 1545. & incipientis, *Cum inter cun-*
R. P. Nicol. Mazzotta Theol. Mor. Tom. III. E. 61as

Etas sollicitudines, in qua hæc habentur, *Facultatem concedimus singulis Societatis Pœnitentiæ, Eucharistiæ, & alia Ecclesiastica Sacramenta sine alicujus præjudicio ministrandi*, An, inquam vi hujus Concessionis liceat Religiosis Societatis Jesu administrare Baptismum?

Respondeo, In Regionibus Fidelium certo non licere, quia id cederet in præjudicium Episcoporum, & Parochorum. At in Regionibus Infidelium, distinguendum est: si ibi sint Ecclesiæ jam fundatæ, neque licet ob eandem rationem; si vero, ubi conferendus esset baptismus, non sit Ecclesia jam fundata, licet, quia tunc ministraretur baptismus sine alicujus præjudicio. vide Pal. p. 9. n. 3.

Quæres secundo, Quinam ordo servandus sit in ministracione Baptismi in casu necessitatis?

Respondeo, Servandum esse hunc Ordinem, ut minus dignus cedat digniori, & consequenter ut Sacerdoti cedat Diaconus, Diacono Subdiaconus, Subdiacono alii Clerici inferiores, Clerico Laicus, Viro Femina, & Laico non excommunicato Clericus, imo Sacerdos nominatim excommunicatus. Ita cum D. Th. q. 67. art. 4., & communi sententia, teste Pal. n. 9. Con. Suar. Vasq. An autem talis ordinis inversio in ministracione baptismi privati ratione necessitatis sit peccatum mortale? Non satis constat. Negat absolute Sot. dist. 5. q. unica art. 2. indicans, solum esse culpam venialem. Communis tamen sententia docet, esse peccatum mortale, si præsentem Sacerdote non renuente alius Clericus inferior, vel laicus baptizet, quia irrogatur Sacramento injuria, si, cum possit ministrari à Ministro ad id specialiter deputato, & consecrato, ministraretur ab alio: sic ut certum tradunt Suar. Vasq. Bonac. Laym. Con. At si præsentem Clerico laicus ministret, & præsentem viro femina, censent esse solum culpam venialem. Excipiunt tamen aliqui casum, in quo Paganus, vel Hæreticus baptizaret præsentem Catholicum, dicuntque, peccare mortaliter ob irreverentiam Sacramento factam: excipiunt alii Clericum, vel Laicum baptizantem, præsentem, & non renuente Diacono, cui sententiæ favet Pal. n. 13.

Notandum hic, quod patri, & matri prohibitum est baptizare propriam prolem: unde extra summam necessitatem quilibet alius, etiam femina præferendus est paren-

parentibus in administratione baptismi. Probabiliter tamen non privarentur jure petendi debitum, quamvis peccarent mortaliter, quia talis pœna in nullo textu reperitur expressa: Con. contra Villalob. Quod si infans nondum totaliter egressus ex utero matris baptizandus esset, tunc mulier præferenda esset cuicumque viro, etiam proprio Parocho, quia sic exigit honestas: Platel. p. 5. n. 143.

Quæres tertio, Quibus ritibus ministrandus sit baptismus sollemnis?

Respondeo, Ministrandum esse sub gravi, extra necessitatem, ritibus, & cæremoniis ab Ecclesia præscriptis, quæque habentur in Rituali Romano: quare extra mortis periculum grave peccatum esset aliquem domi baptizare, quia est contrarium ab Ecclesia observatum, exceptis Filiis, aut Nepotibus Regum, & Principum, qui, servatis aliis solemnitatibus, poterunt domi baptizari, ut habet expresse Clem. unic. *de Baptismo*. Nominine autem Principum Riccius, & Quintanad. intelligunt Magnates Hispaniarum, Comites, Barones, Legatos Regum; & Jordan. universim omnes habentes jurisdictionem temporalem: hinc in quibusdam diœcesibus, teste Gob. tr. 2. n. 402. ap. Croix n. 337., permittitur omnibus nobilibus administratio baptismi in Sacello domestico. Si licitum sit baptizare privatim, adhibendæ sunt cæremoniæ; quia absolute prohibetur baptismus sine cæremoniis, excepto solo casu necessitatis. Has sacras cæremonias ab Ecclesia præscriptas pro sollemni administratione Baptismi ad tredecim numerat, & late explicat Pal. p. 12. Unum tantum hic expendemus, nimirum quod attinet ad designationem patrinorum: obligationem esse in Baptismo sollemni adhibendi aliquam personam præter baptizantem, quæ baptizatum levet de sacro fonte, & illum sub sui tutelam suscipiat in Fide, & bonis moribus instruendum, constat ex antiquissima Ecclesiæ consuetudine, & ex Trid. *sess. 24. cap. 2. de Reform. Matr.* Rationem hujus institutionis tradit D. Th. q. 67. a. 7. ex similitudine, quam habet Baptismus cum carnali generatione: nam, sicut infans recenter natus indiget nutrice, & pædagogo: sic spiritualiter renatus per baptismum indiget aliquo, qui gerat vices nutricis, & pædagogi, informando, & instruendo eum quasi novitium in Fide de his, quæ pertinent ad Fidem, & vitam Christianam: ad quam obligationem declarandam aliis etiam nominibus hoc munus obeuntem appellarunt

PP. & Doctores, nimirum Pædagogum, Fidei Doctorem, Fidei iustorem, Sponsorem: Communiter tamen vocatur Compater, seu Patrinus. Parochus baptizans ex Trid. cit. inquirere diligenter debet, quinam sit à Parentibus, vel Tutoribus baptizandi designatus, ut illum levet de sacro fonte, nec procedere debet ad baptismum, quousque hic designatus non sit: in Parentum vero, vel Tutorum defectu designatio Patrinorum spectat ad Parochum.

Obligatio, quam suscipiunt Patrini instruendi baptizatos in Fide, & Doctrina Christiana. de se est gravis: hinc mutus ordinarie non debet esse Patrinus, quia non potest infantem docere res Fidei. Satisfaciunt tamen suæ obligationi, si baptizatum semel in Fide, & Doctrina Christiana sufficienter instruant, etsi postea comperiant eos esse oblitos, credendum quippe non est, talem obligationem urgere toto vitæ tempore, sed solum, quo tempore baptizatus rudis existit, & quasi parvulus pædagogo indiget: Con. Laym. Verum hæc obligatio raro urget Patrinos in Regionibus Fidelium, quia vix præsumi potest, quod baptizatus non sit instruendus à Parentibus, vel Tutoribus, vel Magistris; secus vero in regionibus infidelium, vel hæreticorum, maxime si Parentes baptizati sint infideles, vel hæretici: D. Th. Suar. Con. Laym. Val, Sa.

Quilibet rationis compos, dummodo sit baptizatus, exercere potest munus Patrini, exceptis publicis pœnitentibus, & moribus infamibus, & hæreticis. Monachis est interdictum tale munus: Monachorum autem nomine hic non venire Mendicantes, aut Canonicos Regulares, probabilius tenet Pal. p. II. §. 1. n. 4. Quintanad. tamen ap. Croix n. 354. putat, nunc, per se loquendo, licere in omnibus Religiosis, & Monialibus esse Patrinos, & Matrinas. Pro quolibet baptizando designari debet ex cit, Trid. text. unus, sive vir, sive femina; vel duo, vir, & femina; plures nec à Parentibus designari, nec à Parocho baptizante admitti possunt, ita ut grave peccatum dicat esse Pal. §. 2. n. 1. transgredi hoc Tridentini præceptum, quod sub gravi obligare ex eo colligit, quod Parochum plures admittentem Patrinos Ordinario puniendum subjiciat. In Baptismo non solemni non requiritur Patrinus; &, si adhibeatur, probabiliter non contrahit cognationem spirituales: Sanch. l. 7. d. 67. num. 15. Idem dicunt Bon. Quint. Gob. Gorm.

Gorm. ap. Croix num. 349. si baptismus conferatur sub aliqua conditione, quamvis sit solemnus, quia Patrinus videtur præcipi pro Baptismo solemnibus, qui sit certus, & absolutus. Si unicus adhibeatur Patrinus, potest masculus suscipere feminam, & e contra: Suar. Fill. Gob. & Aversa, qui proinde dicit, Procuratorem viri Patrini absentis posse esse mulierem, & e contra. Quamvis Urbanus II. prohibeat, duos conjuges simul levare infantem; Navar. tamen Vival. Sanch. Tamb. absolute putant, id licere; & Suar. March. Avers. & alii passim dicunt, illam constitutionem non esse usu receptam. Baptizans potest alium substituere, qui suo nomine baptizatum levet, cum nullo jure id prohibeatur. Potest Pater esse Patrinus filii sui illegitimi: Lug. Gob. apud Croix n. 355. Possunt plures assistere Baptismo veluti testes, & ad majorem pompam: Gob. Hinc, si plures à parentibus designati se ingerant, baptizans potest initio dissimulare; sed postea moneat, satis esse, si unus, vel unus, & una infantem tangat; vel si permittat: omnes tangere, designet tamen cum aliquo signo externo unam; vel unum, & unam, quibus solis tradit infantem baptizantem, non aliis, & illos tantum adnotet fuisse Paternos, reliquos fuisse testes: Croix n. 350.

Ut Patrinus vere sit talis, cognationemque spiritua-lem contrahat, requiritur, ut baptizatum de manu baptizantis immediate suscipiat, vel illum teneat, seu tangat manu (nec sufficit tangere uno digito: Croix n. 363.) dum baptizatur, quia textus hoc munus declarantes, cognationemque spiritualemente statuentes, iis verbis utuntur. De cognatione spiritali, quam tum Patrini, tum baptizantes contrahunt cum baptizatis, eorumque parentibus vide in tract. de matrim. ubi de impedimento cognationis.

CAPUT IV.

De Subjecto Baptismi.

SUBJECTUM Baptismi capax est quilibet homo viator, etiam rationis usum nondum habens; imo, statim ac ex utero matris prodierit. Constat ex Trid. *sess. 7. can. 13. de Bapt.* & ex consuetudine Ecclesiæ, & colligitur ex illo Jo. 3. *Nisi quis renatus fuerit, &c.*, quæ verba communia sunt infantibus, & adultis. Hinc se-